

IZHAJA VSAK DAN

Izid ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posredniški št. se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele št. po 5 nov. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za mesec brez dopolnilne naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne kopirajo se ne vračajo. Naročnino oglaševanja in reklamacije se pošiljajo na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Naradni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lestviki koncesorij lista „Edinost“. — Nastavila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57

Politično društvo „Edinost“

sklicuje naslednja

JAVNA SHODA

in sicer:

v nedeljo, dne 12. t. m. ob 4. pop. v „Gosp. društvo“ v Rocolu in
v nedeljo, dne 12. t. m. ob 4. pop. v „Gosp. društvo“ na Proseku.

DNEVNI RED:

Poročilo slov. mestnih svetovalcev, oziroma deželnih poslancev.

K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR

polit. društva „Edinost“.

DRŽAVNI ZBOR.

Splošni položaj.

DUNAJ 10. (Izv.) Današnja seja je bila tudi tiha in mirna. Po dnevnih viharjev in vzburljivosti strankarskih strasti — tiho, idilno življenje. Poslanci Teufel, Hummer, Albrecht itd. so si lepo v grajalnem odseku podali primerne in dostojne častne izjave. Odsek pa je potem svojega poročevalca v plenarni seji naznanil zbornici, da so vse afere poravnane. Čast parlamenta je zopet rehabilitirana na zunaj... Poslanci so postali zopet dostojni ljudje...

Ze predpoldnem je končal posl. dr. Laginja svoj obstrukcijski govor glede hrvatskih razmer. Ostro in odločno je zavrnil izvajanja ogrskega ministrskega predsednika Lukacsa v ponedeljkovi seji ogrsko-hrvatske zbornice.

Splošno zbornično razpoloženje pa ni bogve kaj veselo. Med strankami vlada nekaka napetost, ker se ni splošni politični položaj razjasnil. Zlasti med Poljaki je zapaziti neko čudno napetost zaradi dogodkov v vodnogospodarskem odseku. V Poljskem klubu razmišljajo načrt, kako bi se vse meščanske stranke strnile v močno italijano proti socialno-demokratski frakciji. — Češki voditelji so se dne imeli tudi daljša posvetovanja z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom. — Ta parlamentarna pogajanja pa se niso iztekla povsem neugodno. Mladochki so pripravljeni v brambnem odseku glasovati za prehod v specialno debato o brambni predlogi.

Z ozirom na razne vesti o krščansko-socialnem komplotu proti ljudski zbornici je bila danes prisiljena krščansko-socialna stranka, da je podala po posl. Kemetterju oficijelno izjavo, da stranka absolutno ne misli na kak razpust zbornice.

V jugoslovanskih krogih je napravila jako ugoden vtis včerajšnja resolucija ljubljanskega občinskega sveta. — Jugoslovanski parlamentarni krogi so jo z odobravanjem in zadovoljstvom vzeli na znanje.

Sejno poročilo.

DUNAJ 10. Zbornica je danes nadaljevala prvo branje o vladni predlogi glede izpremembe kompetenc nekaterih ministrstev.

Poslanec dr. Laginja je kot prvi govornik nadaljeval svoj obstrukcijski govor o razmerah na Hrvatskem. Uvodoma je govornik zavzel odločno stališče nasproti izjavam ogrskega ministrskega predsednika pl. Lukacsa in je zlasti ostro kritiziral njegovo trditev, da je pomenjal govor avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stürgkha umešavanje v notranje zadeve Ogrske. Izvajanja grofa Stürgkha so v govornikovi stranki dosegla popolno uvaževanje in največje priznanje.

Avstrijski ministrski predsednik ima pravico in dolžnost, izpregovoriti o jugoslovanskem vprašanju. Moška beseda je bila in pričakovati je, da slede temu tudi dejanja. Je velika zmota, krivica in nepravilnost, če smatrajo v zbornici onstran Litve jugoslovansko vprašanje za notranjo ogrsko zadevo. Proti temu mora govornik odločno protestirati.

K predmetu današnje debate je dr. Laginja predvsem grajal okolnost, da sklep, s katerim se uvaja izprememba kompetenc ministrstev, ne nosi kontratsignacije enega odgovornega ministra in zahteva besedilo zadevnega cesarskega odloka.

Govornik je odločno protestiral proti

pridelitvi obrtnih zadev trgovinskemu ministrstvu, ki je itak z drugimi agendami preobloženo, in zahteva ustanovitev posebnega obrtnega ministrstva. (Odobranje pri jugoslovanih)

K predmetu sta za dr. Laginja govorila še poslanca Miklas in Tusar, nakar je bila debata za danes zaključena.

Nato sta še govorila generalna govornika Glöckner in Hrasky, nakar je bilo končano prvo branje izpremembe ministrskih kompetenc in je bila predloga odkazana ustavnemu odseku.

Zatem je justični odsek poročal v drugem branju o izpremembi nekaterih določb v kazenskem zakonu in o reformi kazensko-pravnega reda.

Pred vsem se tičejo te reforme kazensko-pravnih določil, da se sme iz družinskih ozirih prekiniti zapor, kar doslej v Avstriji ni bilo po zakonu dovoljeno. Nova določila streme tudi za tem, da se dovoli daljše podaljšanje v nastopu kazni.

Koncem se je je naznanil poročevalec grajalnega odseka, da so se častne afere s primernimi izjavami medsebojno poravnale v grajalnem odseku in da odpade vsako nadaljno postopanje.

Siednjič je posl. Kemetter v imenu krščansko-socialne stranke izjavil, da so vse vesti o nekaki krščansko-socialni akciji za razpust zbornice neutemeljene in neresnične. Krščansko-socialna stranka je za delazmožnost zbornice in je pripravljena delati za blagor ljudstva.

Grajalni odsek.

DUNAJ 10. Grajalni odsek je danes vse afere rešil na ta način, da so vsi udeleženi poslanci podali medsebojne izjave, nakar so oni poslanci, ki so zahtevali grajo, svojo zahtevo umaknili. S tem je bila zadeva vsestransko rešena in je odsek ustavil vse nadaljno postopanje.

Italijanska univerza.

DUNAJ 10. Pododsek za italijansko pravno fakulteto v proračunskem odseku se je danes konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen Poljak dr. Rosner, za zapisničarja pa italijanski klerikalec dr. Bugatto.

Vodnogospodarski odsek.

DUNAJ 10. (Izv.) Češkonservativna korespondenca „Zentrum“ poroča, da bo na prihodnji torek se vršči seji vodnogospodarskega odseka izvoljen za odsekovega načelnika češki agrarec Udržal, za njegovega namestnika Nemec dr. Schreiner, za glavnega referenta poljski poslanec dr. Rosner in za soporočevalca posl. plem. Fuchs.

Brambna reforma.

BUDIMPEŠTA 10. (Izv.) Ministrski predsednik pl. Lukacs in honvedski minister Haza y odpotujeta na Dunaj, da se udeležita skupnih ministrskih konferenc glede brambne reforme. V političnih krogih sedaj smatrajo za gotovo, da bode te ozirom na sedanji politični položaj obe vladi zahtevali od zbornice normalen rekrutni kontingent.

Ogrski ministrski predsednik Lukacs je prišel do prepričanja, da ne more doseči zvišanja rekrutnega kontingenta. Pa tudi Stürgkhovo stališče je v tem vprašanju postalo očividno težavno, ker je avstrijski parlament še bolj nasproten kakemu provizoričnemu zvišanju rekrutnega kontingenta.

Komisar Cuvaj.

ZAGREB 10. (Izv.) Zunanji poročevalci listov so bili pozvani na policijo, kjer se jih je opomnilo, naj bodo zelo previdni pri izbiranju vesti, ker se jih bo drugače izgnalo.

ZAGREB 10. (Izv.) O sedanjem odpotovanju Cuvaja v Budimpešto poročajo, da se hoče Cuvaj pri Josipoviču oprostiti zaradi zaplenjenja nekake njegovega govora. Zaplenje izjave ministra Josipoviča na Hrvatskem je izzvalo nevoljo med zastopniki delovne stranke, pa so se zaradi tega pritožili pri Lukacsu. Ministrski predsednik je nato pozval Cuvaja k telefonu ter mu rekel, da bi ne bilo treba zapleniti izjave ministra, ker se s tem škodi avtoriteti. Tega se je Cuvaj tako ustrašil, da je takoj odpotoval v Budimpešto, da se opraviči pri Lukacsu.

Cuvajev naslednik.

BUDIMPEŠTA 10. (Izv.) Kraljevi komisar Cuvaj je danes dospel v Budimpešto. Konferiral je s hrvatskim ministrom dr. pl. Josipovičem in ministrskim predsednikom Lukacsem o političnem položaju na Hrvatskem. Nekateri politični krogi izražajo nado, da Cuvajev komisarjat na Hrvatskem ne bo dolgo trajen. Splošno smatrajo referenta v hrv. ministrstvu barona Skerleca za novega hrvatskega bana.

Naslednik Strossmayerjev — Cuvajev mameluk.

ZEMUN 10. Naslednik velikega Hrvata škofa Strossmayerja na škofijski stolici v Djakovu dr. Krapac je včeraj popoldne došel na svoji škofijski vizitaciji v Zemunu, kjer ostane pet dni. Madjarsko meščanstvo v Zemunu je škofu zvečer priredilo bakljado in serenado.

Zemunska „Hrvatska Čitaonica“ pa je sklenila, da se demonstrativno iz političnih razlogov in stališča, ki ga zavzemlje škof napram hrvatskemu vprašanju, ne udeleži slavnostnega obhoda. — Danes pa je dostavil zemunski policijski šef dr. Vuković čitalniškemu predsedniku odlok, s katerim se Čitaonica kot društvo razpušča, ker se je udeležilo politične demonstracije in je tako prekršilo društvena pravila.

Adolf Ribnikar — aretiran.

LJUBLJANA 10. (Izv.) Tržni nadzornik Adolf Ribnikar je bil danes na podlagi ne e ovadbe aretiran. Proti njemu je bila podana ovadba, da je prebivalstvo v znanih septembrskih dogodkih leta 1908. hujskal in ščuval k demonstracijam.

LJUBLJANA 10. (Izv.) O aretaciji tržnega nadzornika Adolfa Ribnikarja poročajo že naslednje podrobnosti:

Te dni je dobil tržni nadzornik g. Adolf Ribnikar od preiskovalnega sodnika dr. Kaiserja poziv, naj pride k njemu na zaslišanje danes ob 3. popoldne. Ker Ribnikar popoldne ni imel časa, je šel na sodišče danes dopoldne ob 11. Tu je izvedel, da je vložena proti njemu ovadba zaradi septembrskih dogodkov. Ker je baje nevarnost, da bi Ribnikar utekel oziroma da bi vplival na priče, je preiskovalni sodnik dr. Kaiser odredil, da ima Ribnikar po zaslišanju ostati v preiskovalnem zaporu. Ribnikar je o stvari takoj obvestil dr. Ravniharja in dr. Novaka, ki sta ga takoj obiskala v preiskovalnem zaporu in ukreneta vse potrebno v njegovo obrambo.

LJUBLJANA 10. (Izv.) Kakor „Slovenski Narod“ poroča, je baje napravil ovadbo proti Adolfu Ribnikarju na državno pravdnitvo — deželni odbor kranjski.

Bolgarski kralj pride na Dunaj.

SOFIJA 10. (Izv.) Vladni krogi zatrjujejo, da pride prve dni junija bolgarski kralj Ferdinand s svojo soprogo in prestolonaslednikom Borisom na Dunaj na obisk cesarja Fran Josipa. Kralj ostane na Dunaju dva dni in bo stanoval v cesarskem dvoru.

Vstaja v Makedoniji.

CARIGRAD 10. Iz Makedonije prihajajo poročila, da se vstaja tam od dne do dne bolj širi. V Peči je vojaško sodišče ter je celo mesto zasedeno od vojaštva. V Istoku so se vršili boji med vojaštvom in vstaši.

LONDON 10. (Izv.) „Times“ poroča iz Carigrada: Pri mestu Dibri je bil ljut boj med vstaši in turškim 49. pešpolkom. Polk je izgubil 100 mož. Po poročilih iz Peči, se vstaško gibanje z bliskovito hitrostjo razširja po severni Albaniji. Prišlo je že do hudih spopadov med vstaši in turškimi četami. Iz Skoplja je odšel 1 polk pehote v okraj Peči.

Grozna pošiljatev.

VARŠAVA 10. Tukajšnji načelnik železniške postaje je dobil po pošti pošiljatev. Ko je zaboj odprl je našel tri razrezana trupla: moža, ženske in 15-letne deklice. O morilcih ni sledu.

Kamenanje italijanskega škofa.

BEROLIN 10. (Izv.) „Lokalanzeiger“ poroča iz Rima, da so neznanci kamenali ekipažo škofa Telizarija v bližini mesta Placenze. Uprizorili so pravi bombardma s kamenjem na škofa in njegovo spremstvo. Škof in več oseb je bilo težko ranjenih.

Krvava stavka.

NEW-YORK 10. (Izv.) V antracitnih rudnikih pri Pottsville so nastali resni delavski nemiri. Nad 3000 stavkujočih rudarjev je danes napadlo neorganizirane rudarje, ki so hoteli iti na delo. Med obema strankama je prišlo do krvavih spopadov in je moralo posredovati vojaštvo, ki je na demonstrante oddalo več streliv. Štirje rudarji so obležali mrtvi, 3 pa smrtonovarno ranjeni. Več oseb je več ali manj težko ranjenih.

Čeden pivec.

ATENE 10. (Izv.) Neki grški razbojnik je v neki gostilni bližnje okolice napravil večjo „ceho“, katere ni mogel plačati. Gostilničar je hotel z nasiljem priti do plačila, toda razbojnik je vzel dinamitno bombo in pognal gostilno v zrak. Dva mlada otroka sta postala žrtvi eksplozije, 8 oseb pa je bilo težko ranjenih.

Potresni sunek.

INOMOST 10. Tu in v drugih tirolskih krajih so danes ponoči čutili močan, bobneč potresni sunek v smeri jug-sever. Sunek je trajal 10 sekund.

Velike povodnji na Tirolskem.

DUNAJ 10. Železniško ministrstvo uradno naznanja: Prometne ovire med postajama Kitzbühel in St. Johann na Tirolskem bodo tekom 2 dni odstranjene. Železniški promet med postajama St. Johann in Fieberbrunn se bo šele po 14 dnevih zamogel redno vršiti. Na progi Zellam See—Saalfelden je promet popolnoma ustavljen zaradi udara mostu čez hudournik pri Saalachu. Promet bo mogoč šele po 10 dneh. Promet na progi Feldkirch—Bludenz arlberške železnice bo že jutri mogoč.

KOSTNICA 10. Zaradi povodnji na Tirolskem je Bodensko jezero od včeraj naraslo za 40 cm.

Italijansko-turška vojna

Blokada otoka Rodosa.

RIM 10. „Agenzia Stefani“ poroča iz Rodosa: Križarica „Duca degli Abruzzi“ je zapustila Rodos in odplula proti Stampaliji in Tarentu. Križarica vozi na krovu turške ujetnike: valija otoka Rodos z dvema tajnikoma, stampalijskega mudirja z dvema uradnikoma, 5 turških častnikov, 107 turških vojakov in 7 orožnikov. Tudi „Toscana“ odpelje v Italijo 14 turških orožnikov v vojno ujetništvo.

Italijansko bojno brodovje namerava popolnoma blokirati otok Rodos in ga zasedi s četami, da bo moglo nadzirati gibanje tujih parnikov.

Trgovskim parnikom bo od slučaja do slučaja dovoljena prosta pot v pristanišča otoka.

Generalni štrajk v Puli.

Pula, 9. maja.

Kakor znano, je tramvajska družba odpuštila svoje uslužbence, ker so ves dan praznovali 1. majnik, ne da bi se bili — kakor naglašala družba — poprej sporazumeli z direkcijo. Dne 2. maja, ko so prišli na delo, so bili kratkoma odpušeni. Družba si je najela druge ljudi tako, da je tramvajski promet danes zopet normalen. Med tem časom so se vršila pogajanja med odborom štrajkujočih in družbo v prisotnosti okrajnega glavarja grofa Schönfelda in vladnega komisarja, barona Gorizzuttija. Včeraj popoldne se je vršila zadnja konferenca, ki je trajala od 4 do 7. ure zvečer. Vspeh je bil ta, da je družba odbila vse predloge ter da je odločno odklonila zopetni sprejem svojih prejšnjih uslužbencev.

Takoj za tem se je vršil shod, sklican po socialistih v „Casa del Popolo“. Po sporočilu o negativnem vspehu pogajanj so enoglasno proklamirali generalni štrajk, ki se je pričel z današnjim dnem. Okolo 9. ure so bili že prostori nabito polni, a tudi pred hišo so se zbirali ljudje. Ko so pa zborovalci hoteli na ulico, je policija takoj posegla vmes in zabranila pohod po ulicah. Iz množice so pa začele padati psovke na vlado, a posebno proti policiji, ki je v odgovor zaprla prostore in tudi v hiši nahajajočo se kavarno. Zdajci pa je začelo padati na policijo kamenje, stoli, steklenice od vseh strani, vsled česar so stražarji potegnili sablje. Še le po 2 uri trajajočem boju je bilo možno vspostaviti mir. Pri tem je bilo ranjenih več stražarjev in policijskih agentov. Eden stražarjev je ranjen precej težko v obraz, da so ga morali odpeljati z rešilnim vozom v bolnišnico. Od demonstrantov ni bil nikdo ranjen, v kolikor je znano, da si so zborovalci skakali skozi okna, ko je policija začela prazniti društvene prostore.

Sinoči je bilo aretiranih 15 oseb, ki se nahajajo še v policijskih zaporih, ker v zaporih sodnje ni prostora. Tudi se ne ve, kaj bo s temi aretiranci. Sicer pa je malo občutiti posledice proglašanja stavke, ker se je večina delavcev in obrtnikov ni pridružila. Posebno še, ker so oblasti že prej ukrenile svoje odredbe. Zato pa je za vodstvo socialne demokracije položaj precej kritičen, kajti, ako štrajk ne vspe, bo to hudo škodovalo njenemu ugledu. Postopanja družbe gotovo ne odobrujemo, marveč je obsojamo najstrožje. Ali na drugi strani moramo konstatirati dejstvo, da so v Puli — kakor vojni luki — pač posebne razmere, s katerimi treba računati, ko se nameravajo taka gibanja. Je to krivično, je to hudo, je zlo, ali dejstvo je, da se takega gibanja, ko je toliko interesov na kocki, ne sme voditi samo s sicer, ki želi pomagati preganjanim, ampak tudi z razumom, ki zna hladno

računati z danimi razmerami in realno precejevati svoje in nasprotno silo. In za razmere v Puli je gotovo karakteristično dejstvo, da se večina delavcev in obrtnikov ni pridružila generalni stavki. Ali so voditelji socialne demokracije dobro preračunali vse to?

Ne vprašujemo tega morda iz nasprotstva do socialne demokracije, kamoli do prizadetih tramvajskih uslužbencev. Nasprotno: ker se bojimo, da bodo poslednji težko trpeli na posledica štrajka. Ali stvar je taka, da je malo pomagano s samimi simpatijami, kadar odločuje — moč.

* * *

Delo so zapustili vsi delavci v plinarni, pri vodovodu, zidarji in rokodelci. Na mesto štrajkujočih delavcev je takoj stopilo vojsko. Vprašanje je, kako dolgo bodo štrajkovci vztrajali? Ako ne bodo vztrajali, se je bati popolnega neuspeha. Politične oblasti so skušale posredovati med obema strankama in se niso nikakor zavzemale za družbo. Ali po napadih na policijo so se menda odločile za najstrožje postopanje. Govori se, da misli policija izgnati vse štrajkujoče regnikole in eventualno tudi druge, ki nimajo domovinske pravice v Puli. In položaj se gotovo še poostrši, ako je res, da utegne priti do ponovnih izgrediv. Policiji je pridodeljenih 60 orožnikov iz vojnega arzenala in pripravljen je baen bataljon 87. peš-polka.

Govori se celo, da namerava vlada razpustiti socialno-demokratsko društvo ter definitivno zapreti hišo, »Casa del popolo«, katero imajo socialisti v najemu. Lastnik te hiše je dalmatinski Hrvat Cuzzi. Ako vlada res izvede to namero, bo to hud udarec za socialno demokracijo.

Se en značilen moment. »Giornaleto« lomi kopje za — štrajkovce. Ali so farizeji to! Mi pa odkrito in iskreno želimo, da bi se vendar-le in kljub vsemu našel iz tega spora kak izhod, ki bi bil zadovoljiv tudi za prizadete uslužbence. V tem smislu apelujemo na družbo in na politične oblasti.

* * *

PULA 10. (Izv.) Položaj je danes neizpremenjen. V obratih večinoma počiva delo. Stavka se razširja. Državni poslanec Pittoni je z Dunaja dospel semkaj in je danes dopoludne interveniral pri okrajnem glavarstvu, da bi uvedlo zopetna poganjanja med odpuščenimi tramvajskimi uslužbenci in upravnim svetom električne železnice. Upravni svet doslej ni pri volji napraviti delavstvu kake koncesije. V mestu vlada popoln mir.

Polom v Puli.

Pula, 9. maja.

Danes ob 11. uri predpoldne je bilo zopet izpraznjeno eno mesto v zaporih tukajšnje okrajne sodnice. In glej: takoj zatem je bil aretiran in dejan pod ključ ravnatelj občinskih pisarniških uradov imenom Vittori. Može šteje danes okoli 60 let in služi občino blizu 40 let. Obdolžujejo ga, da je bil popolnoma informiran o malverzacijah. Na vesti ima baje falzifikacije računov in raznih potrdil. Može je bil — istotako kakor aretirani tajnik dr. Palisca — zelo vplivna oseba ne samo na občini, ampak povsod v javnem življenju. Tudi s tem gospodom zgubi kamora veliko. S to aretacijo je narastlo število aretirancev na 19. A pride še, kakor smo že opetovano naglašali.

Pred nekaj dnevi sta bila aretirana dva Italijana trgovca imenom Rocco in Rossi. Ti aretaciji sicer nista v direktni zvezi s polomom na občini, ali vendar sta velikega političnega pomena. Do teh aretacij je prišlo radi goljufije potom falzifikacije menic in to vsled krize pri občini in v zvezi žnjo.

Oni prosluli Ambrosich iz mestne tržnice, o katerem je »Edinost« nedavno pisala, se zelo huduje na naš list. Ker ne ve, kako bi se maščeval, preklinja in psuje kar na debelo na naslov — Slovanstva. Tiste uboge Slovence in Hrvate, ki imajo posla žnjim — in med temi je tudi nekaj občinskih stražarjev — psuje z besedo ščavi. No, preskrbljeno bo, da se tudi temu srditežu nekoliko zniža greben, kakor Trollisu.

Domače vesti.

Javni shod na Vrdelci, ki je bil napovedan za danes zvečer, odpade radi slavnosti ženske podružnice Cirilmetodove družbe.

Politično društvo »Edinost« ima danes popoldne ob 3 v Slov. Citalnici sestanek z zastopniki »Učiteljskega društva za Trst in okolico« in so vsi odborniki in namestniki noprošeni, da se sestanka gotovo in točno udeležijo.

Iz krogov slovenskih zidarjev smo prejeli: Prosimo, da objavite slučaj, ki se je dogodil med slovenskimi in socialno-demokratskimi zidarji v ponedeljek, zjutraj ko smo prišli mi nar. zidarjina delo k Sv. Alojziju (»na hribu«), kjer g. Fran Ferluga zida veliko hišo. Socialni demokrati so nas — kakor navadno, kadar prihajamo na delo — silili, naj prinesemo tedninske knjižice, izdane od socialno-demokratske organizacije,

da jih pokažemo zaupnikom v dokaz, da plačujemo tedenske prispevke 40 stot. Kakih 30 slovenskih zidarjev smo jim pokazali rešene knjižice — prazne ter jim izjavili, da nočemo več plačevati njih prispevkov. Vsled te naše izjave je kakih 20 socialnih demokratov odšlo, češ, da nočejo delati z nami. Mi pa smo mirno odšli vsak na svoje delo. A da ni bilo blizu kakih 6 redarjev, bi oni izvršili, kar so nameravali: hoteli so lučati kamenje na nas, dokler ne bi bili zapustili dela tudi mi. Prišlo bi bilo gotovo do hudega pretepa. Ko so socialni demokrati videli, da ne morejo izvršiti, kar so nameravali, so odšli.

Tudi ono žensko, ki nam v svoji baraki prireja kosilo, so hujskali, naj nam ne daja jesti, ker nismo organizirani v njihovi organizaciji. In res se je dala žena prestrašiti in je mislila, da res nehamo delati.

Vse možno so torej poskusili, da bi nas spravili z dela. Kar glasno so govorili, da slovenski zidarji nimajo pravice do dela v Trstu, ker niso organizirani v soc. demokr. organizaciji v Trstu. Mi pa se jih nismo vstrašili. Delali smo dalje in smo dalje in smo pokazali, da se ne puščamo terorizirati od njih. Obračamo se pa do državnega poslanca dr. Rybářa, da pritisne na c. kr. vlado, da enkrat napravi mir in red, sicer bodo neizogibni hudi spopadi med slovenskimi delavci in socialnimi demokrati, kar bi gotovo prineslo veliko nesrečo za mnogokatega. Več slovenskih zidarjev.

Danes zvečer ob 8 se bo vršilo slavnostno zborovanje Ciril-metodove podružnice, ki proslavi svojo petindvajsetletnico. Obenem s svojo petindvajsetletnico proslavi podružnica tudi petindvajsetletnico redkopozrtvovalnega delovanja gospice Milke Mančkočeve pri podružnici. Uverjeni smo, da se to slavnostno zborovanje razvije v pravo manifestacijo narodne zavesti našegailstva, ki je s tako požrtvovalnostjo na delu povsod tam, kjer to zahteva potreba in korist naroda.

Gospod Sirk iz Sv. Križa se pere v »Zarji«, ker mu je »Edinost« očitala, da je v odboru za prireditev leginega plesa. Gosp. Sirk pravi namreč, da obstoji njegovo sodelovanje za ta ples v tem, da izdeluje slike po naročilu »Lege«. Jemljemo na znanje to izjavo, ker sklepamo iz tega, da mož ni v odboru za prireditev plesa. Vendar bi g. Sirk opozorili, da če dela slovenski delavci za italijanskega gospodarja, ali slovenski odvetnik za italijanskega klijenta, pač ni isto, kakor če dela slovenski slikar za »Legio nazionale«. Če se to strinja z moralno slovenskega socialista, naj to odpravi on s svojo vestjo, a naj nam potem »Zarja« ne prihaja naprej z ljudmi, ki kupčujejo z narodnim prepričanjem. Glede opazke g. Sirk, naj primemo one križke narodnjake, ki pošiljajo svoje otroke v legino šolo, dasi je v Križu dobra slovenska šola, moramo le reči, da smo mi vedno grajali narodne grehe, pa naj jih je zakrivil kdorkoli.

Koncert ženske podružnice družbe sv. C. in M. Veliko povprašanje po sedežih kaže, kako izredno se naše občinstvo zanima za jubilejni koncert, da z obilno, najobilnejšo udeležbo sodeluje ob podružnični petindvajsetletnici.

Pa ne samo ljubezen do družbe, ampak tudi bogati in izbrani spored je privlačna sila, ki napolni našo dvorano do zadnjega prostora.

Se nam zveni po ušesih mili glas naše simpatične koncertne pevke g.e Costaperaria; še čujemo njene »Zagorske zvonove« in že zopet nam pravi program, da nas razveseli v nedeljo se svojim melodioznim glasom. Pač res, g.a Costaperaria je s svojim petjem večkrat dokazala, da ni treba segati po težkih umetnih skladbah, da se doseže efekt; dokazala nam je, da se more tudi z najprostejšo pesmico občinstvo kar očarati. Njena pesem prihaja iz srca in gre nam naravnost v srce — nanjo naj misli marsikdo, ko izbira pesem za različne prireditve!

Razven g.e Costaperaria sodeluje pred malo časom ustanovljeni, a že dobro znani orkester skladatelja g. Adamiča.

Poleg tega bomo slišali osmerospjev prof. Mirka in duet iz Mendelsohna. Pa kaj bi naštevati? Saj imamo program — le pričajmo se!

Zanimivo bo tudi slavnostno zborovanje, ki bo nocoj ob 8. zvečer. Slišali bomo kako se je podružnica razvila v svojih 25 letih in kaj je storila. Poleg vseh članic so seveda vabljeni tudi vsi prijatelji in čestilci Ciril-Metodove družbe in teh je mnogo, mnogo, zato bo tudi udeležba gotovo zelo množična.

Obe prireditvi, slavnostno zborovanje in koncert, se bosta vršili v gledališki dvorani »Nar. doma«.

Današnjega slavlja ženske podružnice družbe sv. C. in M. se udeležijo tudi prvomestnik družbe sv. C. in M. gosp. svetnik Seneković, ki o tej priliki gotovo prinese pozdrave matice vrlim tržaškim damam, ki se zbirajo v okoliščini tržaške ženske podružnice.

Zakon o »stavbni pravici«. Z zakonom z dne 26. 4. 1912. je bila uvedena

v avstrijsko privatno pravo znamenita novost, takozvana stavbena pravica. — To je pravica, imeti na tujem zemljišču lastno stavbo.

Po izrecni zakonovi določbi, ni moči izgovoriti te pravice za manj ko 30 in več ko 80 let, niti na drugih zemljiščih, ko takšnih, ki so lastnina države, dežele, okraja, občine, javnega fonda, ali (po izrecu deželne politične oblasti) tudi kakega občekoristnega zavoda ali enake udružitve, kake cerkve ali cerkvene naprave. Po preteku izgovorjene dobe (30—80 let) pripade stavba zemljiščnemu lastniku. Do tedaj pa pripada stavbenemu upravičencu.

S tem je torej dana možnost, v zakonu označenih mejah, priti do lastne stavbe (hiše), ne da bi trebalo kupiti zemljišče.

Tudi malenkostni znajo biti — naši socialisti namreč. V poročilu o zadnji seji mestnega sveta se nahajajo tudi sledeči stavki:

Svet. Arch je predlagal, da se prošnja izroči mestnemu odboru v poročilo. Govornik se hujuje na vlado, ker še ni potrdila proračuna.

Svet. Cerniutz se je pridružil hudstvu svet. Archa. Razume se samoobsebi, da gre tu le za tiskovno pogreško in bi mesto hudstva moralo glasiti protestu. To je bilo jasno vsakemu inteligentnemu čitatelju, med katere pa po vsem tem seveda ne smemo prištevati tržaškega dopisnika »Zarje«.

Kadilnikovo kočjo odprl Slovensko planinsko društvo v Ljubljani dne 26. maja t. l.

Slovenski zidarji! Centralni odbor »Narodne delavske organizacije« je sklenil na zadnji seji, da vsi tisti zidarji, ki so člani »Narodne delavske organizacije«, dobijo v slučaju, da bi izgubili delo vsled terorizma socialnih demokratov K 2 — na dan podpore in sicer od dneva, ko so izgubili delo. Pravico do podpore imajo člani takoj od onega dne, ko so se vpisali v »Narodno delavsko organizacijo«.

Skupen obisk slovenske umetniške razstave priredi jutri, v nedeljo dne 12. maja »Slovensko delavsko izobraževalno društvo«. Zbirališče ob 4. pop. pred vhomom v razstavo na trgu Goldoni št. 6. — Pomen posameznih umotvorov bo tolmačil poseben strokovnjak.

Vstopnina samo 60 stot. Apeliramo na člane, kakor tudi na druge prijatelje, da se udeležijo tega poseta v obilnem številu.

Govorite jasneje! »Zarja« pravi, da so prišli v »Narodnem domu« na površje ljudje, ki kupčujejo s svojim prepričanjem. Tu moramo gospode sodrugi že prositi, naj govorijo jasneje. Kdo so ti ljudje v Nar. domu, ki kupčujejo s svojim prepričanjem?

Prva tržaška narodna godba NDO naznanja slavnemu občinstvu, da priredi v nedeljo 1. septembra t. l. koncert v proslavo obletnice prvega svojega nastopa. Bratska društva so naprošena, da prepušijo dan 1. septembra »Prvi trž. narodni godbi« in da ne priredijo tega dne svojih vesel. Kraj in vsopred objavimo pravočasno.

Razstava slik k delom Henrika Sienkiewicza. Kdo ne pozna del slavnega poljskega pisatelja Sienkiewicza? V svojih romanih Križarji, Pan Wolodijevski, Potop ter Z ognjem in mečem je Sienkiewicz podal zgodovino slave in propasti poljskega kraljestva, popisal nam je življenje poljskega plemstva v srednjem veku, ter njega boje z nemškimi Križarji, Švedi, Tataji in kazaki itd. V Sienkiewiczovih romanih vstaja pred očmi čitatelja poljsko kraljestvo od začetka svojega razvoja pa do njegove propasti. Glavne prizore iz teh Sienkiewiczovih romanov so razni poljski slikarji narisali in s tem v marsičem pripomogli k boljšemu umevanju romanov samih. V dvorani Fenice v ulici S. Francesco so sedaj razstavljene te slike, katere je vredno si ogledati. Ker so Sienkiewiczova dela prevedena tudi v slovenščino, bodo posebno one, ki so te spise čitali, zanimale razstavljene slike. Vseh razstavljenih slik je 75, med temi 12 slik iz romana »Quo vadis«, ki je tudi preveden v slovenščino.

Narodna del. organizacija v Trstu

sklicuje za danes dne 11. maja 1912 ob 7. in pol zvečer v »Gospodarskem društvu« v Škednju

JAVEN SHOD.

Dnevni red: Razmere delavstva v Škednju in pomen Narodne delavske organizacije.

Poročala bodeta: Predsednik NDO dr. Kisovec in strokovni tajnik N. D. O. Brandner.

Škedenko delavstvo!

Na shod so vabljeni delavci vseh strok, tako oni iz plavžev in čistilnice petroleja, kakor zidarji in drugi, sploh vsi v Škednju zaposleni slovenski in hrvaški delavci. — Kdor je zatiran in se mu gode krivice, kdor stremi po boljši eksistenci, naj pride danes na shod!

Centralni odbor NDO v Trstu.

Tržaška mala kronika.

Poskušen samomor. 19-letno dekletce Ofelija Mihelič, stanujoča v ul. Giorgio Vasari 10, si je hotela vzeti življenje zaradi ljubezni. Izpila je jesihoovo kislino. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Nagla smrt. Trgovec Viktor Pagan, 34 let star, je včeraj popoldne nanagloma v svojem stanovanju umrl. Odprla se mu je kri in je padel v nezavest. Zdravnik rešilne postaje je le konstatiral smrt.

Nezgoda pri delu. Pri družbi »Avstro-Amerikani« zaposleni, 27letni delavec Fran Sosič je bil včeraj pri delu v prosti luki podrt od nekega voza, tako da je zadobil precejšnje poškodbe v spodnjem delu telesa. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico, kjer so ga operirali.

Koledar in vreme. — Danes: Mamert, škof. — Jutri: Pankrac.

Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 20.2 C°. — Vreme včeraj: Jasno.

Vremenska napoved za Primorsko: Mestoma oblačno. Temperatura neizpremenjena. Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

»Zveza c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbencev« bo imela važen društveni shod drevi ob 8. v gostilni »Al Telegrafo« v ul. Squero nuovo št. 5.

Pevsko društvo »Trst«. Odbor naznanja, da je IV. redni občni zbor, ki se je imel vršiti jutri ob 3. popoldne, kakor je že bilo javljeno v petek, radi nepredvidenih zaprek odložil na nedoločen čas.

Pevsko društvo »Ilirija« pri Sv. Jakobu priredi dne 23. junija t. l. veliko gozdno veselico v Rodiku. Slavna bratska društva se vabijo, da se udeležijo te veselice in da svoje eventualne prireditve odločijo na drugi čas.

St. Jakobska podružnica družbe Sv. Cirila in Metoda priredi dne 4. avgusta t. l. veliki šentjakobski semenj v prid otroškega vrtca pri Sv. Jakobu na obširnem vrtu Kons. društva »Jadran«. Pričakuje se obilne udeležbe.

Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju priredi v ponedeljek dne 13. maja ob 8. zvečer izreden občni zbor. Lokal: Restavracija »Siegel« III. Neulinggasse 38. Slovanski gostje dobrodošli!

Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju bo imelo svoj občni zbor dne 15. maja 1912. v restavraciji »Schwarz-spanierhof« (Schwarz spanierstrasse IX) z naslednjim sporedom: 1) Čitanje zapisnika, 2) Poročilo predsednika, 3) Poročilo odbora, 4) Volitve, 5) Slučajnosti.

Nar. del. organizacija.

— Pripravljalni odbor skupine tehničnega zavoda »Sv. Marko« NDO sklicuje za danes 11. maja ob 4. popoldne sestanek v prostorih gostilne »Kosič« pri Sv. Jakobu, ul. sv. Marka št. 19.

Delavci, udeležite se tega sestanka v polnem številu!

— Jutri bo, kakor običajno, društven ples v dvorani »N. D. O.« ulica Sv. Frančiška št. 2. — Začetek ob 4. pop.

— Krajna skupina tovarne olja NDO sklicuje za jutri, ob 6. zvečer društven shod v prostorih gostilne »Kosič« pri Sv. Jakobu, ul. sv. Marka št. 19. — Tovariši, delavci! Dolžnost Vaša je, da se shoda gotovo udeležite, kajti gre za važne stvari. Med svojimi tovariši pa agitirajte, da bo udeležba velika.

— Odbor godbenega odseka N. D. O. se tem potom najprizneje zahvaljuje tov. Adolfu Arlu za dar 25. l. pive za godce godbenega odseka povodom sviranja na veselici dne 5. maja na vrtu kons. društva »Jadran«. Srčno hvalo izreka tudi vsem, ki so darovali denarne prispevke.

— Krajna skupina zidarjev NDO sklicuje za ponedeljek, dne 13. maja ob 6. zvečer javen shod v kons. društvu na Opčinah.

— Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč vabi vse odbornike, namestnike in zaupnike na sejo, ki se vrši danes ob 8. zvečer. Vodstvo.

DAROVI

— St. Jakobski podr. C. M. je daroval J. Suša znesek 3 K, ki jih je nabral za novo šolsko stavbo pri Sv. Jakobu na veselici NDO dne 1. majnika. Denar hrani predsednik. — Nabiralniki v okoliščini St. Jakobske podružnice so dali: za mesec april: Konsumno društvo K 27.85; gostilna Kosič 11 K; Gostilna »Jadran« K 7.86; gostilna Strancar K 8.15 (samo 4 zadnje dni v mesecu aprilu).

— Iz nabiralnikov v področju svetovivanske CM podružnice se je nabralo za marc in april t. l. »Narodni dom« K 14.97; Učit. kružok K 8.79; Gosp. društvo na Frdeniču K 0.84; Suban na Višavi K 4.83; Živice, Sovranske K 10.08; Fonda Nincek K 5.30; Kodrič Alojzij K 7.—; Furlani Gregor K 5.18; Kolar Kernov K 1.45; skupaj 58 K 44 stot.

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni trgovki **Križmančič & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

Senzacionalna razprava

proti splavljevalkam telesnega plodu.

Četrty dan razprave. - Rzsodba.

Z ozirom na to, da je na koncu večrajšnje razprave naznanil predsednik obtožencem, da jim ni treba prisostvovati razpravi, ni danes na obtožni klopi nikogar. Navzoča ni niti glavna obtoženka, Ana Baicheva.

Razprava se je pričela z obrambnim govorom branitelja glavne obtoženke Baicheve, dr. Robbe.

Branitelj je osonal svoj obrambni govor na dejstvo, da obstoji med glavno obtoženko Baichevo in glavnima pričama Gisello Fragiaco in Giuseppeo Ripoli očividno sovražstvo, izhajajoče iz ljubosumnosti. To sovražstvo je najbrž dovelo obe ti priči, da sta napravili anonimno ovadbo na policijo, da Baicheva s svojimi operacijami splavlja telesne plodove.

Najbolj se gotovo obtožuje Baicheva sama s svojim priznanjem, dočim se obtožbi obeh prič znatno zlaščuje, če se natančneje presodite osebi sami. Priča Ripoli je na pr. prišla celo pijana k obravnavi, in taka oseba je potem obtoževala družinske matere zločinov, o katerih je sedaj soditi sodišču. Baicheva ima dva nezakonska otroka, in je vedno z največjo ljubeznijo skrbela zanja. Sin njen je uradnik v neki tovarni in poskrbela je tudi dobro za svojo hčerko. Če se očita Baichevi, da je v navzočnosti svoje devetletne hčerke občevala s svojim ljubimcem, je pač treba pomisliti, da ubožnejši ljudje nimajo stanovanj s posebnimi spalnimi sobami, da cela rodbina, starši in otroci spe v isti sobi. Da Baicheva ni ženska brez srca, vendar kaže to, da je še iz preiskovalnega zapora, v katerem se nahaja že nad osem mesecev, skrbela za svoje otroke.

Baicheva se kaže taka, kakoršnih je toliko in toliko žensk, nepredvidna, nepremišljena, manj inteligentna, tudi manj odgovorna, kajti če bi bila Baicheva popolnoma normalna, bi bila tudi znala prikriti svoja dejanja in gotovo ne bi bilo imelo sodišče prilike danes soditi o njih.

Manjšo inteligenco Baicheve kaže gotovo to, da se je sama hvalila s svojimi dejanji kot nekakimi „bravurami“, kakor mladina, ki se hvali s svojimi galantnimi dogodki, ki si jih večkrat tudi izmišlja.

Gre torej tu za žensko, duševno manj vredno, torej tudi manj odgovorno.

Splavljanje je pri vseh, tudi najcivilnejši narodih v navadi vzlic temu, da je kaznivo. Naš kazenski zakon določa za to zelo visoko kazen, dočim pa ni nikake kazni za preprečitev nosečnosti, ki se gotovo le malo razlikuje od splavitve. Določbe našega kazenskega zakona v tej zadevi so pač zastarele.

Baicheva je torej opravljala splavitve, a vzlic temu ji ni moglo očitati brezvestnosti, kajti po izpovedbi izvedencev, je te svoje operacije opravljati z vso skrbnostjo in z vsemi potrebnimi pripravami, da ne bi trpele na zdravju ženske, ki so se zatekle k njej.

V nadaljnjem opozarja branitelj na to, da bo morala Baicheva zopet še pred sodišče v še nekaterih slučajih, naj torej sodišče upošleva tudi to.

Glede na obtoženko Eleno R. poudarja, da je obtoženka popolnoma priznala. Elena R. je omožena, se sedaj toži s svojim možem na ločitev, s katerim se je svoj čas spila zaradi njegove silovitosti. In spoznala se je z drugim in zanosila. Lahko si je misliti, kak strah je morala imeti vsled tega pred svojim soprogom. Ta strah jo je gnal k Baichevi, da si je dala odpraviti spočetek.

Lucija C. je zanosila z oženjenim človekom. Vedoč, da bi jo lastna rodbina postavila na cesto, ako bi izvedela o stvari, boječ se te velike sramote, si je dela po Baichevi provzročiti splav.

Z ozirom na obtoženko Roso B. poudarja, da vendar ni nobenega pravega dokaza za njeno krivdo in za njeno obsodbo, ki bi vrgla celo rodbino v nesrečo. Obtoženka je omožena, soprog je celi dan v poslu, majhni otroci so, obtoženka je tudi sedaj v drugem stanju. Proti njej ne govori čisto nič drugega, kakor edino le izpovedba priče Ripoli.

Za obtož. Bidolija predlaga oprostitev.

Obtoženka Fausta Doplicher je hči blazne matere, ni normalna, saj se je tudi v dvorani ponašala, kakor bi bila v gledališču, ne pa kot obtoženka v sodni dvorani. Torej tudi ni popolnoma odgovorna za svoja dejanja. Lahko je umljivo potem, da je skušala pregovoriti pričo Fragiaco, naj ne izda Martinuzzičeve, ki je vsa obupana zagotavljala, da bo to njena smrt, ako pride stvar na dan. Kar pa zadene njeno sokrivdo pri splavitvi telesnega ploda Martinuzzičeve, pa vendar ni nepobito dokazano, da je Doplicherjeva pripeljala Martinuzzičeve k Baichevi.

Končno priporoča obtoženke največji milosti sodišča.

Kot zadnji govori nato branitelj obtožencev Flore M. in Davida Ungarja, dr. Pincherle. Govori takoj o slučaju Flore M., o kateri trdi, da ni bila v času, v katerem naj bi se bilo zgodilo očitano ji hudodelstvo, v takem stanju, da bi bila odgovorna za svoja dejanja. Obtožuje jo edino le ono pismo, ki je pisala Baicheva v zaporu. Tu ni bilo onih prič, ki pričajo proti drugim obtožencem vedeli ste za slučaj spovijta le Flora M. in Baicheva sami, zato bi bil tudi ako bi bilo kaj kaznivega na stvari, popolnoma nepotreben strah, da bi prišlo kaj na dan. Baicheva pa se je vzlic temu, da se v tem slučaju ni zavedala nobene krivde, vendar bala, da bi se moglo naravno spovijte Flore M. smatrati za umetno povzročeno, in zato je skušala opozoriti Flore M. na morebitne posledice, ako bi prišla v javnost vest o njenem spovijtu. V ostalem ni nobenega dokaza, da bi bila Baicheva prišla k Flori M., da ji povzroči spovijte. Poklicana je pač bila, da jo masira, ne pa da ji odpravi telesni plod.

Značilno je, da Baicheva, ki je o novih splavitvah pripovedovala vsem mogočim znankam in prijateljicam, ni nikdar in nikjer omenjala Flore M.

Kar še obtožuje Flore M., je izpovedba priče Prosecco, ki naj bi jo bila obtoženka prosila, da ji povzroči spovijte, kateri pa ni pripisovati velike važnosti, ko se ve, da ženske s pičlo izobrazbo le prerade pretiravajo. Zaradi svoje bolezni, svoje lake histerije obtoženka, soditi po izpovedbi zdravniških izvedencev, gotovo nikakor ne more biti odgovorna za svoja dejanja. Polodgovornosti tu ni: ali je kdo odgovoren za svoje dejanje, ali pa ne. Sicer pa Flora M. ni morda ženska, ki bi se vdajala drugim, je mati, ljubljena od svoje soproga; kak povod naj bi vendar imela za splavitev? Predlaga oprostitev Flore M.

Govoreč o obtoženem Davidu Ungarju povdarja, da obtožuje tega obtoženca edino le soobtoženka Guglielma D., ženska, ki se je tekom razprave pokazala gotovo naravnost zoperna. Če ne bi bil Ungar sam priznal pred preiskovalnim sodnikom, da je imel opraviti z njo, bi pač težko verjel kdo kaj takega.

Veleznačilen za celo zadevo je oni poskus izsiljevanja, kakor bi se moglo imenovati ravnanje soproga Guglielme D. Če bi se bil čutil Ungar kriv, bi se bil odkrižal cele zadeve z majhno svoto denarja, ni pa hotel storiti tega, dasiravno mu je stvar napravila toliko sitnosti, to pa zato ne, ker je bil v zavesti nedolžnosti.

Opozarjal je nato na razna velika nasprotstva, v kateri se je tekom razprave zapletla Guglielma D. in ki jasno kažejo, da ni verjeti njenim menjajočim se trditvam. Značilen je tudi izraz, ki ga Guglielma D. redno uporabljala tekom cele razprave, namreč: „von der Leibesfrucht befreien“, izraz, vzlet iz kazenskega zakona, ki pa se nikdar ne uporablja v navadnem govoru, najmanj pa v krogih, v kakršnih živi Guglielma D., ki je prej občevala vedno le z ljudmi nižje vrste, tu pa je naenkrat dobila človeka, ki ima denar pod palcem, in to je pač hotela pošteno izrabiti, najprej ona sama, pozneje pa tudi njen mož.

Z ozirom na vse to, ko vendar ni nikakih dokazov za Ungarjevo krivdo, predlaga oprostitev.

Rzsodba.

Ob 11:40 se je sodni dvor umaknil v posvetovalnico. Med tem se je nabralo precej občinstva, ki je z veliko nestrpnostjo pričakovalo izida obravave. Od obtožencev so bili navzoči edino le Guglielma D., David Ungar in Riccardo Bidoli, ki pa niso sedeli na obtožni klopi, temveč so se nahajali med občinstvom. Navzoča ni bila niti glavna obtoženka Ana Baicheva.

Ob 1:10 popoldne je prišel sodni dvor iz posvetovalnice, in predsednik je razglasil nato sledečo rzsodbo:

oproščajo se:

Štefanija V., Ana T., Roza B. in Flora M. od obtožbe, da so zakrile hudodelstvo odpravitve telesnega plodu v smislu § 144 k. z., Riccardo Bidoli in David Ungar se oproščata obtožbe sokrivde omenjenega hudodelstva v slučajih Štefanije V. oziroma Guglielme D., Ana Baich pa se oprošča sokrivde istega hudodelstva v slučajih Štefanije V., Ane T., Roze B. in Flore M.;

obsojajo pa se:

Elena Romanelli, Lucia Canobel in Guglielma Dastel, da so zakrile hudodelstvo odpravitve telesnega plodu v smislu § 144 k. z.;

Ana Baich sokrivde hudodelstva odpravitve telesnega plodu v smislu § 5 in 144 k. z. v slučajih Romanelli, Canobel, Dastel in Martinuzzi;

Fausta Doplicher sokrivde pri omenjenem hudodelstvu v slučajih Martinuzzi in hudodelstva goljufije v smislu § 197 in

Čevlji za birmance in botre

barvani in črni najraznovrstnejših krojev in kož, ličnega dela, iz najboljšega blaga, ter trpežni čevlji za delo se doba v prodajalnah.

Čevljarske zadruga v Mirnu pri Gorici

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via dei Rettori 1,
v GORICI, na Starem trgu 1. — V SPLITU, ul. Star. suda 314.
V zalogah vedno sveže biago.

Zaloga moke iz
: prvih mlinov.:

JOSIP VATOVEC - Trst

ul. Sette Fontane 834 (vogal Donadoni)

priporoča cenj. občinstvu svojo

pekarno in sladčičarno

v kateri prodaja ves dan svež kruh in sladčice
vse izdelano z zdravstvenim elektr. strojem.

Vsakovršni pre-
pečenci, biscofiti

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

Trst, via S. Caterina št. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni:
8-9 & 2-3 in špecialist za kožne in
-- vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 - 1. --

August Höltl

via Station 35.

Velik izbor Plaque-verižic
garantiranih in priveskov.
Napravniki in zapestnice.
Zlate, srebrne, nikelnate in
jeklene ure. Regulatorji iz
prvih tvornic „Zenit“ in
„Omega“. Poprave z ga-
rancijo enega leta. Gramo-
foni in plošče vseh vrst.

JOSIP BABIČ - Trst

via San Marco št. 12.

Priporoča svojo na novo prevzeto in
urejeno

GOSTILNO

Toči se vipavsko belo vino, istrsko
črno, opol dalmatinski, vermut, marsala.
Kuhinja domača vedno na razpolago
-- z gorkimi in mrzlimi jedili. --

Podajte se vsi
AL GRAN MERCURIO

Trst, Piazza S. Giovanni št. 1.

Velikanska zaloga oblek
za moške in dečke z bogato izbero.

Cene zelo ugodne.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Ako želite jesti vedno dobro testenino
zahtevajte samo ono iz tovarne

EMILIO KOČEVAR

v Trstu, ul. Vittorino da Feitro 3
uhod v ul. Casimiro Donadoni.

Slovenci in meščani!

Vaša dolžnost je, da se poslužujete le
v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane
št. 13, za to se Vam toplo priporoča udani

ANTON NOVAK,

brivec.

SVOJI K SVOJIM! SVOJI K SVOJIM!

Vila

se odda v najem
za 200 kron.

V Rožni dolini na Koroškem se odda v najem
za poletne mesece majhna vila s štirimi
sobami, kuhinjo in shrambo. V sobah je
6 postelj z drugo potrebno opremo. — Vila
je oddaljena 20 minut od postaje Svetna
ves, 3/4 ure je do hotela Karavankenhof.

Več povesta posestniki: Ana Singer,
pri grofu Christalniku v Gorici ali pa
Barb. Singer, župnišče Logaves, pošta
Vrba ob Jezeru.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

TASSAMETRI AUTOMOBILI TRIESTINI

družba z o. z.

— Trst — ulica Tiziano Vecellio št. 3. — Telefon št. 250. —

Izleti na vse kraje

z avtomobilskimi žardinijerami z
12 prostori, avtomobilske kočije
odprte in zaprte, elegantne, solidne
in varne. — Cene zmerne po dogovoru. 0000000000000000

O priliki birme!!

Velik izbor zlatih, srebrnih in kovinastih ur,
Zlate verižice, ovratni okraski, obeski, uhani,
prstani, zapestnice itd. itd. Solidna postrežba.
Vse po absolutno konkurenčnih cenah pri

BOGOMIL PINO urar in zlatar TRST

ulica Vincenze Bellini 13 (nasproti cerkve sv. sv. Antona)

Svoje zdravje

ohranite. Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice in žile postanejo krepke, Vaše spanje zdravo, zopet se počutite dobro, ako rabite pravi Fellerjev fluid z znamko Elsafluid. Poskusni tucat 5 K franko. Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 264 (Hrvatsko).

199 a, doprimešenega z zavažanjem h krivemu pričevanju pred sodiščem, in se kaznujejo

Elema Romanelli in Luisa Canobel s po enim mesecem težke ječe, poostrene z enim postom;

Guglielmo Dastel z dvema meseci težke ječe, poostrene z enim postom vsak mesec;

Ana Balch z osmimi meseci težke ječe, poostrene z enim postom, in Fausta Doplicher s šestimi tedni težke ječe.

Sodišče se je izreklo, da se izvede sodno postopanje proti glavnima pričama v tej obravnavi, Giselli Fragiaco in Giuseppini Ripoli zaradi istega hudodelstva odpravitve telesnega plodu v smislu § 144 kazenskega zakona.

V razlogih je navajal predsednik, da je bilo treba oprustiti navedene obtožbe, ker razprava ni doprinesla dovoljnih dokazov za njihovo krivdo, ostale obtožbe pa so same priznale svojo krivdo, oziroma je doglajale njihovo krivdo sodno postopanje, vsled česar je bilo treba izreči navedeno obsodbo. Pri obtožbah Romanelli in Canobel ni bilo obtoževalnega nič, olajševalno pa, da ste svoje dejanje priznali, da ste bili nekaznovani in da ste storili kaznivo dejanje vsled strahu pred sramoto; pri obtožbi Dastel je bilo obtoževalno, da je doprinesla isto kaznivo dejanje dvakrat, olajševalno pa njeno priznanje, da je bila nekaznovana in pa da je v prvem slučaju vplival nanjo strah pred sramoto; pri Balchevi je obtoževalna večkratna ponovitev kaznivega dejanja, olajševalno pa, da je bila nekaznovana, da je bila v preiskovalnem zaporu nad 9 mesecev, da je duševno manj vredna in pa oziroma na njene otroke; za Doplicherjevo ni navedel predsednik niti obtoževalnih, niti olajševalnih okolnosti.

Obsojenke so po svojih braniteljih izjavile, da se zadovoljujejo z razsodbo in da sprejemajo naloženo kazen.

Tako je torej zaključila ta senzacionalna razprava, ki je nekoliko posvetila v gnolobo tržaške velikomestne morale. Končana pa seveda s tem še ni ta zadeva, kajti pred vsemi prideta na vrsto slučaja Marije M. in Antonije Cottes, ki sta bila izločena iz pravkar končane obravnave, potem obe dosedanj glavni prič, Gisella Fragiaco in Giuseppina Ripoli. Kakor pa smo izvedeli, pa imajo na sodišču zaznamovanih še celo vrsto podobnih slučajev in to večinoma iz takozvanih „boljših krogov“.

Trst je pač res gnil, zelo gnil!

Vesti iz Goriške.

Srednješolsko dijaštvo v Gorici priredi svoj prvi telovadni nastop v dvorani „Trgovskega doma“, dne 11. maja t. l. ob 8.30 zvečer s sledečim sporedom:

- 1.) J. A. Sokoll: Slavnostna ouvertura.
- 2.) Proste vaje II. in III. vrste.
- 3.) Orodna telovadba.
- 4.) Vrsta malih: a) s palicami; b) skok čez mizo.
- 5.) Proste vaje I. vrste.
- 6.) Mascagni: Intermezzo iz opere „Cavalleria rusticana“.
- 7.) Prva vrsta: a) drog; b) bradlja.
- 8.) J. A. Sokoll: Ouverture.
- 9.) Zaključna skupina.
- 10.) J. A. Sokoll: „Šolska koračnica“.

Sodeluje orkester tukajšnjih učiteljskih inštrumentov. Vstopnina: Fotelji K 2.—, sedeži I. in II. vrste K 1.50, IV. in V. vrste K 1.—. Balkon K 1.50. Galerija K 1.—. Stojišča 60 vin. Dijaki in dijakinje 30 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Ker se čisti dobiček obrne v prid dijaške kuhinje, ki potrebuje k nadaljnjemu obstoju nujne pomoči, prosimo uljudno slavno občinstvo, da se v obilnem številu udeleži prvega nastopa goriških srednješolcev.

Iz Ivograda pri Komnu. Tukajšnje pevsko in bralno društvo „Svoboda“ priredi v nedeljo dne 12. t. m. v hiši g. Janeza Soreja št. 8 veseličo s petjem, igro in plesom. Začetek veselice ob 4 popoldne.

Iz Nabrežine. Tukajšnje godbeno društvo priredi v nedeljo dne 12. t. m. na javnem trgu v Nabrežini plesno zabavo. Začetek ob 4. popoldne. Odbor vabi na obilno udeležbo.

Iz Tolmina. Ker je v Tolminu sedaj zelo živahno, ustavi sem se tu za par dni, in morem sporočiti sledeče iz naše gorske metropole.

V Tolminu dozidavajo veliko vojašnico z 12 hišami. To je drugi, novi Tolmin. Vojaštva je v Tolminu vse polno: infanterije, artilerije, alpincev, pionirjev itd.

Nibrant iz Solkana zida nov hotel. Tako je: v Tolmin prihajajo tuji. Domačini itak nič ne ukrepa. Tolmin, otok med rekami in studenci, je skoraj brez vode. Skandal! Električna razsvetljava brli po noči, kakor umirajoča luč, umirajoče življenje. Čez most v Čadrg nisi varen življenja, onega pri bolnišnici je pa Tolminca odnesla. Po občinskih pašnikih se vežba vojaštvo, tolminske krave pa šnošajo tabak.

Pet avtomobilov vozi po tolminskih cestah, kakor v Parizu. Samo ceste so pre-slabe. Cestni odbor, kaj delaš?

Tolmin dobi v kratkem javno tehnično, cementacijo za sode itd. Pravijo, da se to pri prihodnji seji sklene in sklep takoj izvrši.

Pred kratkim so gostovali v Tolminu igralci dež. gledališča v Ljubljani in nastopili štirikrat v splošno zadovoljstvo. Na pobočju Bučnice proti Volčam zida vojaštvo trdnjavo. Na državni cesti se tam blizu ne sme nobeden ustaviti. Morda se oglašim v kratkem zopet.

Bralno in pevsko društvo „Dneva žar“ v Kaziljah priredi v nedeljo 12. maja t. l. spomladansko veselico s petjem, igro in plesom. Iz prijaznosti sodeluje na veselici bralno-pevsko društvo „Kraški vrh“ iz Avbera in „Venček“ iz Dutovelj. Svirala bo godba „Narodne delavske organizacije“ iz Trsta. Morebitni čisti dobiček je namenjen za pomožitev društvene knjižnice in za družbo sv. Cirila in Metoda.

Čemu je šel v Benetke naš župan? Saj bi zadostovala brzokavka, da žnjo čestita Serenissimu. Ako dobro slutimo, je šel naš župan v Benetke, da proslavi simbol lagunskega mesta, novi stolp sv. Marka in žnjim spomine, ki vežejo Gorico z Benetkami. Spominov je pa zapustila beneška republika med nami prav malo; razun krilatega leva v muzeju nimamo nobenega drugega. Da pa naši čitatelji izvedo, koliko časa je vladala nad nami beneška republika, bodi jim povedano, da je imela komaj časa zaridati leva v grajsko obzidje. Celih trinajst stoletij, pardon mesecev (od aprila 1508 do maja 1509.) je benečanski lev stražil naše mesto. Torej v tem oziru ni mogel naš župan povedati bogve kaj grofu Grimaniju. Ali, ker se naši Italijani le premnogokrat šopirijo s pavovim perjem, je šel g. župan morda predstavljati v Benetke „Venezia Giulia“; šel je morda farbat, da se razlega od Alp do morja le en vzklík in jeden up. Farbat je šel in — nefarbali so ga. Za beneškega župana je bil Giorgio Bombig „Bürgermeister im Küstenlande“. Bum!

Poslano*.

Žalrtve, izrečene proti gospodu Mih u Židak, preklicujem, ker njihova vsebina ne odgovarja resnici.

Ana Mahnič.

Opozorjamo, da je današnji številki za naročnike v Trstu in okolici pridejan letak „Slov. Ilustr. Tednika“. Totedenska številka priobčuje zanimive slike o pomorski nesreči „Titanica“, o pariških apaših i. dr. Priporočamo vsem, da si naroče „Slov. Ilustr. Tednik“ oz. da ga kupujejo po tobakarnah, knjigarnah in kolodvorih. Vsaka slovenska rodbina, pa tudi vsaka gostilna, vsako društvo naj bi imelo „Slov. Ilustr. Tednik“.

Potrjim srcem javljam vsem prijateljem in znancem tužno vest, da nam je neusmiljena smrt nagloma ugrabila našega edinega sedemletnega sinčka

OSKARJA

učenca I. razreda ljudske šole v Vipavi, prej gojenca otroškega vrta v Škedenju. Pogreb se je vršil v Vipavi včeraj, v petek 10. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti št. 250 na pokopališče.

Spajte mu cvetje na grob!

Žalujoci stariši in sorodniki.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni desetletni sinček, oz. bratec

Vladimir

danes zjutraj ob 6. uri in pol po kratki in mučni bolezni v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo ob 3. uri pop.

V KOZINI, dne 10. maja 1912.

Alojzija Rapotee, Fran Rapotee, mati, ces. kr. poštar, oče. Alojzija Rapotee, stara mati. Dora, Vida, Elza, Stanka, sestre. Fran in Vinko, jurista in Josip, gimnazijec, bratje.

Brez posebnega obvestila.

Gualtiero Cozzio

Passo San Giovanni 2 in Torrente 15 (nasproti Chiozzi) Trst PRVA brusarska : DELAVNICA : za električni motor. Bogat izbor škarij brivnih britev, nožev itd. itd. itd. Brušenje vsakovrstnih rezil in strojev za striženje las.

:: Nizke cene ::

Buffet (jedilna soba)

Trst, ulica Cavana št. 15 (nasproti škofijski palači)

Mrzle južine

Vsakovrstna svinjina. — Dreherjevo pivo. — Domača vina. — Turinski vermut. — Fina marsala. — Biškoti raznovrstnih vrst.

Mali oglasi

Hišica, 4 prostori, 308 sežnjev zemljišča, cenjena na 11.530 kron se proda za kron 10.640 Naslov pri inser. oddelku Edinosti. 1007

Modni salon, modeli, oblike, klobuki o priiki birme, se izdelujejo teki m dneva. Korzo 45 I. n. 1013

Pridna šivilja se priporoča gospem; pride tudi na dom. Ivanka Železnik, Scoreola — Coroneo št. 7e3. 1014

Inteligentni mladenič se želi poročiti. Pomoč s fo grafijske kise vrne, pod „Tiba n. 8“ Trst, post- restante 1015

Velika lajna, 134 kovinastih plošč kron 40, govortča papiga kron 35 na prodaj. Canova 9, vrata 10. 1016

V Sežani bo na semenj 13. t. m. ples „na vazi“. Vstopnina za gospode 1 K in za dame 50 vin. Začetek ob 1. uri pop. 1017

Zastopnike in potovalne uradnike sprejme proti vi oki pro izjili a l stalni plač Generalno zastopstvo „Patrie“, 8 ške zavar. družbe. Trst, via Tor San Piero 12. 103

Modistinja ima pripravljene elegantne klobuke po 10 kron Modernizuje. Nuova 45, I. 1024

Marljiv stavbni polir, zmožen slovenskega, nemškega popolnoma, deloma hrvatskega in malo italijanskega jezika, kakor tudi več risanja, sestavljanja proračunov itd., in popolnoma samostojen delavec pri stavbah ter tudi izveden v sodnijskem, in politično-pravnem postopanju, lepega obnašanja, prosi službo pod primernimi pogoji kot delovodja, polir itd. Gre v vse dežele. Ponudbe se prosijo pod „Delovodja 77“ na Inseratni oddelku Edinosti. 975

Odda se s 1. junijem pri ugodni gospi lepa in velika soba z obokom, primerna tudi za pisarno. Sprejemajo se tudi gospodje na hrano. Naslov: ulica Artisti št. 10, II. nad. levo. 1003

Birmanske botre in botri! Vaš edini fotograf je ANTON JERNIČ, Trst, Via delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7.

Proda se takoj dvorec (vila) radi odpotovanja. Naslov pri ins. oddelku Edinosti. 1000

Plačevanje na obroke (tedenske ali mesečne) : obleke za moške, manufakturno bago, dežniki. Ul. Antonio Caccia 6, I. 893

Odvetniškega koncipijenta

sprejme takoj

dr. Feliks Kovačič

odvetnik v Trstu.

Znanje italijanskega jezika je potrebno. Prednost imajo oni, ki imajo substitucijsko pravico.

Hranilnica in posojilnica v Trebčah

reg. zadruga z neomejeno zavezo vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo dne 19. maja 1912.

ob 4. uri popoldne

y prostorih „Gospodarskega društva“.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev rač. zakl. učka za l. 1911.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih udov.

Načelstvo.

Prodaja govejega mesa

iz Srbije

V TRSTU — Centrala v ulici Giosue Carducci št. 3 (občinski paviljon).

TELEFON št. 2567.

Podružnica pri Sv. Jakobu, ul. Pozzo 20.

Prodaja se meso po sledečih cenah:

Spretnji deli s prilogo od K 148—164

Žadnji „ „ „ K 180 2-04

Zadnji „ brez kosti K 252

Vedno na razpolago sveža teletina, jagnjetina

in karetnina I. vrste.

fi due fmericani

v Trstu, ulica Crosada št. 3

se točijo izvrstna ISTRSKA in VIPAVSKA VINA po zmernih cenah, preiskana od ces. kr. poskuševališča za živila v Gradcu v smislu § 3. zakona z dne 16. jan. 1896. št. 89.

Za mnogobrojen obisk se topla priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi

JOSIP ČERMELJ, lastnik.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Občina Roč v Istri

— išče —

občinskega zdravnika

Plača po dogovoru, ne izpod K 3000. Zahteva se poznanje i slovanskih jezikov. Imeti mora farmacevtsko omaro.

Za informacije se je obrniti na glavarstvo občine Roč v Istri.

Ne POZABITE

o priliki potovanja na vsesekolski zlet v Prago zavarovati se

a) proti nezgodam in poškodbam na železnici,

b) proti nezgodam sploh,

c) proti tatvini z ulomom v vašem stanovanju

pri edini češki delniški zavarovalni družbi te vrste

„Patria“ v Pragi

Na vprašanja odgovarja poštno obratno in brezplačno

Generalni zastop „Patria“ v Trstu via Tor San Piero 12.

Za direktna zavarovanja posebne ugodnosti.

Pozor! ZA BIRMO!! Pozor!

Vsak Slovenec, ki je birmanski boter, naj pride obiskat slovensko trgovino

Alojzija Povha, urarja in zlatarja, Trst

(Pri sv. Jakobu)

ulica del Rivo šte. 26

(Pri sv. Jakobu)

kjer dobite vsakovrstna darila zlata in srebrna po zelo nizkih cenah.